

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN
AFDELING VERBINDINGEN
KORTE VIJVERBERG 5 • 'S-GRAVENHAGE

'S-GRAVENHAGE, 7 October 1950

Ref. No. 13248

AAN: MIN VAN UNIEZ EN OVERZ RIJKSD.

Fotocopie nr: 30419

FC

CODETELEGRAM

Handwritten: Hens 1149

Plaats van afzending: DJAKARTA

Datum van afzending: 7-10-50

Inhoud (Paraphrase) —

Datum van ontvangst: 7-10-50

CONFIDENTIEEL

Mede voor Stikker en Spitzen.

De Directie van de KPM deelde mede dat de Indonesische Regering naast de reeds eerder gehuurde schepen Waikelo, Waibalong, Waingapoe en Valentijn thans volgende schepen in charter heeft genomen voor troepenvervoer: Waiwarang, Kaimana en Van Swoll. Met laatstgenoemde schepen moet thans 4000 man met uitrusting, waaronder artillerie vervoerd worden naar de Oosthoek van het eiland Ambon, dat geconsolideerd in handen van RI strijdkrachten. De KPM verklaarde dit verzoek niet te kunnen weigeren wegens:

a. groot Archipel contract, hetwelk nog steeds naar de geest wordt nageleefd door RI en KPM en dat in art. 26 volgende bepaling bevat:

Lid 1 Het land heeft onverminderd bevoegdheden voortspruitende uit wettelijke voorschriften, het recht om naar keuze een of meer schepen van de maatschappij welke voor de Archipel lijnen worden gebezigd al dan niet met personeel in huur te nemen. Dit recht beperkt tot gevallen van oorlog of oorlogsgevaar, onverschillig of Nederland al of niet in het hangende geschil betrokken is, optreden in gevolge een Volkenbondsoopdracht, militaire expedities, algemene rampen en voor speciale diensten.

b. Betreft hier een binnenlandse aangelegenheid van de RI in tegenstelling tot de Makassar affaire.

c. Bij weigering van vervoersfaciliteiten bestaat er ernstige kans dat de KPM aansprakelijk wordt gesteld voor eventuele debacle van de rest gelande troepen (circa 9000 man volgens mededeling van Hens).

De KPM eist veilige ligplaats, niet deelnemen aan gevechtshandelingen en debarkement met eigen middelen zomede garantie voor onmiddellijke teruggave der schepen na het debarkement van de troepen. Verder kan zij naar haar mening niet gaan.

Mijns inziens moet bovengenoemd standpunt van de KPM gebillijkt worden aangezien zij bij een andere houding haar positie hier in ernstig gevaar brengt terwijl verder nieuwe ernstige complicaties in onze verhouding met Indonesie zouden kunnen rijzen.

Het zwaartepunt voor de KPM ligt in het feit dat het hier een binnenlandse aangelegenheid betreft waarbij zij zich gebonden moet achten door groot Archipelcontract. Dit geval ligt gezien het bovenstaande anders dan dat van de bommenwerper waarover ik U in mijn 556 rapporteerde.

Hens verzoekt de KPM directie Uwerzijds in te lichten.

HHH/AG

LAMPING 560/

Ter beveiliging van code-verblindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal geantwoord worden.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon gesproken worden.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig opgeborgen te worden.
4. Kladpapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen verbrand te worden (versnipperen is niet voldoende).